

ประกาศจังหวัดพิษณุโลก
เรื่อง การประกาศย่านชุมชนเก่าท่ามะปราง เป็นมรดกจังหวัดพิษณุโลก

จังหวัดพิษณุโลกโดยคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดพิษณุโลก ในการประชุมฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ได้พิจารณาคัดเลือกแหล่งศิลปกรรมซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดพิษณุโลก ประเภทย่านชุมชนเก่า เพื่อประกาศเป็นแหล่งมรดกของจังหวัด อันเป็นการส่งเสริมและการอนุรักษ์แหล่งศิลปกรรมซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมให้มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงไว้ซึ่งความภาคภูมิใจในความอุดมสมบูรณ์ ความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ และความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่น โดยพิจารณาตามหลักเกณฑ์ในการพิจารณามรดกของชาติ อยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ อันจะนำไปสู่หลักเกณฑ์การพิจารณาเป็นมรดกของชาติไทยต่อไป

จังหวัดพิษณุโลกจึงยกเลิกประกาศจังหวัดพิษณุโลก ลงวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔ เรื่อง การประกาศมรดกจังหวัดพิษณุโลก และประกาศให้ “ย่านชุมชนเก่าท่ามะปราง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก” เป็นมรดกจังหวัดพิษณุโลก

ทั้งนี้ ขอให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันดูแลรักษามรดกจังหวัด เพื่อเป็นสมบัติของชาติสืบไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายทวี เสริมภักดีกุล)

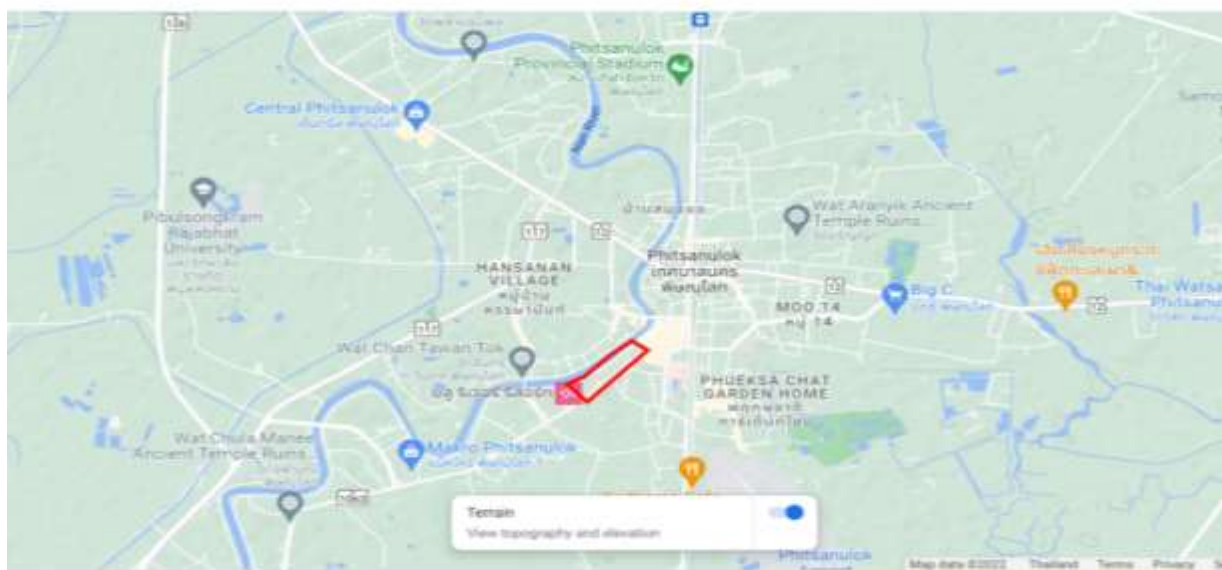
ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก

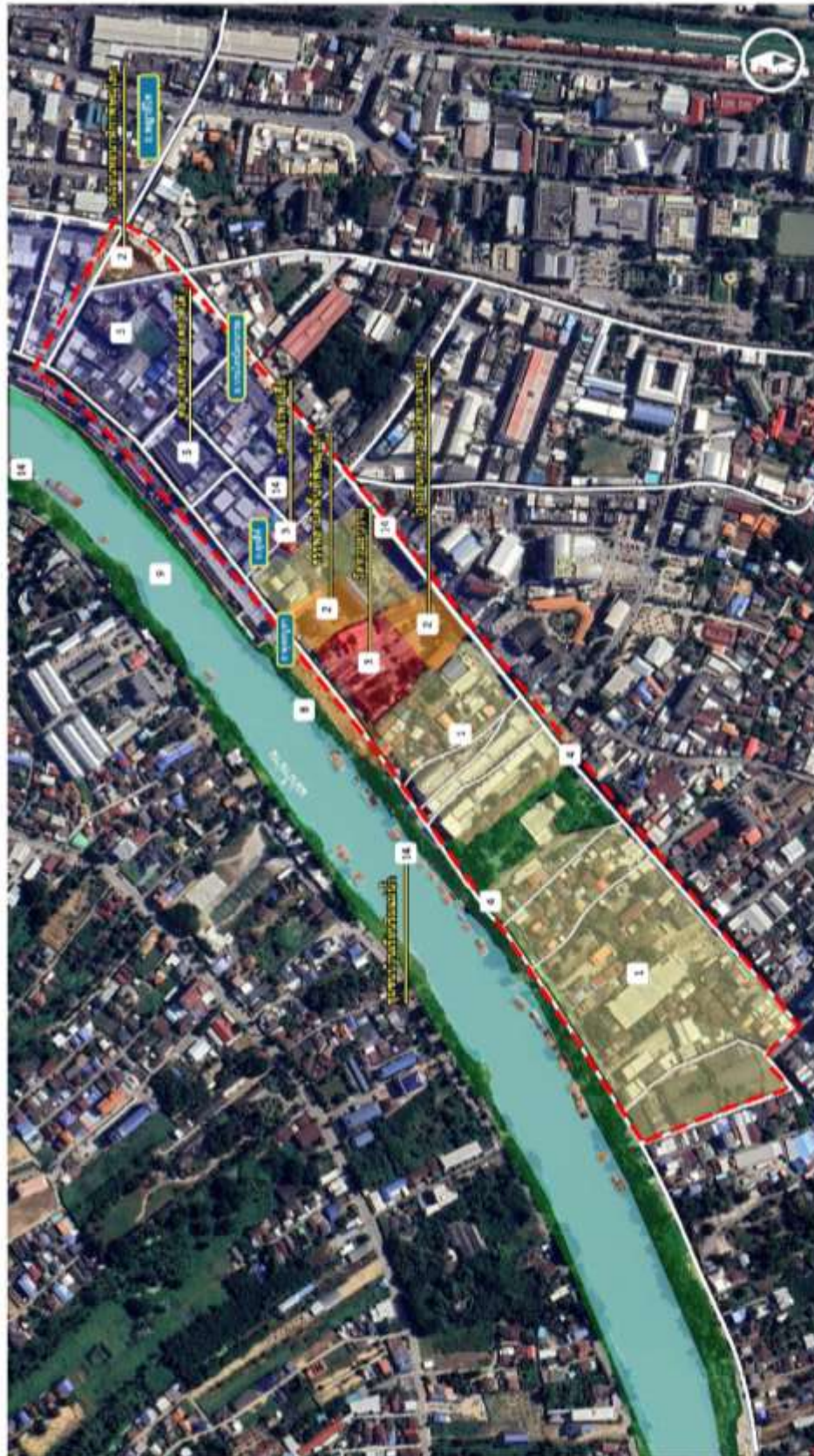
แบบเสนอขึ้นทะเบียนมรดกแห่งชาติและมรดกจังหวัด

เลขที่/รหัส	รหัส PL-0102	จังหวัด	พิษณุโลก
ชื่อแหล่งมรดก	ย่านชุมชนเก่าท่ามะปราง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก		
ระดับที่เสนอขึ้นทะเบียน	☐ มรดกชาติ ☒ มรดกจังหวัด		
ชนิด	☒ มรดกทางวัฒนธรรม ☐ มรดกทางธรรมชาติ ☐ ภูมิทัศน์วัฒนธรรม		
ประเภท	☒ เมือง/ชุมชน/ย่าน ☐ ศาสนสถาน ☐ สถาปัตยกรรม/ สิ่งก่อสร้าง ☐ แหล่งโบราณคดี ☐ ซากดึกดำบรรพ์ ☐ ป่าไม้/ป่าชุมชน ☐ อุทยานแห่งชาติ/วนอุทยาน/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ☐ เกาะ/แก่ง ☐ น้ำตก ☐ ภูเขา/ถ้ำ ☐ ทะเลสาบ/หนอง/บึง/พรุ ☐ ชายทะเล/ชายหาด ☐ อื่นๆ (ระบุ) ☐ ธรณีสัณฐาน/ภูมิ ลักษณะธรรมชาติ		
ที่ตั้ง	ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก		
พิกัดภูมิศาสตร์ (ละติจูด ลองจิจูด)	16.810334, 100.258311	ขนาดพื้นที่ (ไร่)	87.5 ไร่
ชื่อเจ้าของ/ผู้ถือครอง	เทศบาลนครพิษณุโลก		
สถานที่ติดต่อ	เลขที่ 1299 ถนนบรมไตรโลกนาถ 2 ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000		
โทรศัพท์/E-mail	โทร. 0 5598 3221-28		

แผนที่แสดงที่ตั้งแหล่งมรดกและพื้นที่กันชน

แผนที่แสดงขอบเขตและองค์ประกอบสำคัญของแหล่งมรดก

ผังแสดงขอบเขตและองค์ประกอบสำคัญของย่านชุมชนเก่า

PL-0102 ย่านชุมชนเก่า ท่ามะปราง จังหวัดพิษณุโลก

■ องค์ประกอบทางกายภาพ

1. ศูนย์วัฒนธรรมชุมชน
2. พื้นที่สาธารณะ
3. ถนนสายหลัก

4. แหล่งโบราณคดี
5. พื้นที่สาธารณะ
6. พื้นที่สาธารณะ

7. บ้านเรือนโบราณ
8. พื้นที่สาธารณะ
9. แหล่งโบราณคดี

10. พื้นที่สาธารณะ
11. แหล่งโบราณคดี

12. พื้นที่สาธารณะ
13. พื้นที่สาธารณะ

14. พื้นที่สาธารณะ

ประวัติความเป็นมาและองค์ประกอบสำคัญของแหล่งมรดก
ชุมชนท่ามะปราง เป็นชุมชนที่อยู่บริเวณริมแม่น้ำน่าน ในอดีตชุมชนท่ามะปรางเป็นชุมชนที่มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก ดังนั้นในสมัยประวัติศาสตร์จึงเป็นแหล่งรวมของทั้งผู้คนและสรรพสินค้าต่าง ๆ นอกจากกลุ่มชาวไทยแล้วยังมีกลุ่มชาวจีนและแขกอิสลามที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาค้าขาย ทำมาหากินปะปนกันอยู่ด้วย ความเป็นมาของชุมชน ชัยภูมิของพื้นที่ ชุมชนท่ามะปรางเป็นชุมชนตั้งอยู่ริมแม่น้ำน่าน ซึ่งสมัยก่อนแม่น้ำน่านเป็นแม่น้ำสายสำคัญที่ผู้คนต่างใช้ในการอุปโภคบริโภค และสัญจร ด้วยความที่ชุมชนท่ามะปรางมีชัยภูมิตัดริมแม่น้ำ และอยู่ใกล้ศูนย์การค้าของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีร่องรอยให้เห็นในปัจจุบัน คือ บริเวณตลาดใต้ ตลาดสถานีรถไฟ จึงทำให้พื้นที่นี้เป็นศูนย์กลางของการคมนาคมกล่าวคือ เป็นท่าเรือ“เขี้ยว”ซึ่งเป็นเรือโดยสารที่ประชาชนใช้สัญจรเมื่อต้องเข้ามาในเมืองพิษณุโลกเวลานั้น ด้วยเหตุนี้จึงมีคนต่างถิ่น ซึ่งประกอบอาชีพหลากหลายคณะ มาตั้งรกรากเพื่อรอการว่าจ้างไปแสดงในงานต่าง ๆ บางคนจึงเรียกย่านนี้ว่า ย่านลิเก ชุมชนท่ามะปรางมีกลุ่มคนหลากหลายวัฒนธรรม คือ กลุ่มคนไทยที่ตั้งรกรากในพื้นที่มาแต่ดั้งเดิม ทั้งชาวแพ และบ้านเรือนกลุ่ม คนจีน เนื่องจากชุมชนนี้อยู่ใกล้ย่านการค้าจึงมีคนจีนมาตั้งรกรากเพื่อประกอบอาชีพ โดยมีการรวมกลุ่มตั้งเป็นสมาคมคนจีน และมีโรงเรียนที่อุปถัมภ์ก่อตั้งโดยกลุ่มคนจีน คือ โรงเรียนลิ้นหมื่น ซึ่งเดิมเป็นที่ฝังศพคนจีน หลายคนจึงเรียกว่า ป่าช้าจีน และกลุ่มชาวมุสลิมที่มาตั้งรกราก ทำมาค้าขาย ในชุมชนมีความเจริญทางวัฒนธรรมตามความเชื่อของไทยและคนจีน กล่าวคือ ศูนย์รวมความศรัทธาของคนไทยอยู่ที่วัด คือ วัดท่ามะปราง ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่สันนิษฐานว่าสร้างมาตั้งแต่สมัยสุโขทัย ดังหลักฐานจากบันทึกของพระครูนิยม ศิลาภรณ์ อดีตเจ้าอาวาส ความว่า ก่อนสร้างอุโบสถหลังปัจจุบันเมื่อประมาณ พ.ศ. 2511 จากเหตุที่อุโบสถเดิมชำรุดไม่สามารถบูรณะได้ โดยได้ยกพระประธาน ปางมารวิชัย ศิลปะสุโขทัยองค์เดิม โดยใช้รถเครนยกทำให้มีรอยร้าวกะเทาะองค์พระพุทธรูป ทำให้พบชั้นในที่มีรากต้นไม้โผล่ขึ้นให้เห็นว่าวัดนี้สร้างมาหลายยุค และอาจเก่ากว่าสมัยสุโขทัย แต่มีการบูรณะตามความเจริญของสมัยนั้น ๆ นอกจากนี้มีการขุดใต้โบสถ์พบอิฐเครื่องวงกลมหนา 3 นิ้ว กว้าง 14 นิ้ว น่าจะเป็นอิฐของเสายุคเดิม และบริเวณกำแพงแก้วพบกระเบื้องเคลือบที่มีการเคลือบที่ไม่เหมือนสมัยสุโขทัยและน่าจะเก่ากว่า ส่วนกลุ่มคนจีนมีศาลเจ้าปูนเก่า-มา เป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นที่เคารพนับถือของชาวไทยเชื้อสายจีน ในจังหวัดพิษณุโลกมาตั้งแต่อดีต มีการสร้างศาลเจ้าพ่อเสือขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักพิงขององค์เจ้าพ่อเสือเพื่อให้ชาวไทยเชื้อสายจีน ตลอดจนพี่น้องประชาชนชาวจังหวัดพิษณุโลกได้กราบไหว้ขอพรในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ชุมชนท่ามะปรางเป็นชุมชนเก่าแก่ดั้งเดิมของจังหวัดพิษณุโลก ด้วยชัยภูมิตัดแม่น้ำน่านจึงทำให้มีผู้คนสัญจรไปมาจำนวนมาก เช่น พ่อค้าแม่ค้าจากบางกระทุ่ม ขนของทางเรือมาขึ้นตรงท่าเรือเขี้ยว (ตรงข้ามอาศรมเสลาในปัจจุบัน) เพื่อนำข้าวของมาขายที่ตลาดใต้ ผู้คนจากทางใต้เดินทางมาซื้อของ ว่าจ้างลิเกไปแสดงในงานต่าง ๆ ต่างก็มาขึ้นท่าเรือที่นี้เช่นกัน นอกจากนี้วัดยังเป็นที่พักของประชาชนเรื่อยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น เมื่อปี พ.ศ. 2497 มีการก่อตั้งโรงเรียนวัดท่ามะปราง โดยยังไม่มีอาคารเรียน ทางวัดจึงอนุญาตให้ใช้ ศาลาการเปรียญเป็นที่เรียนหนังสือ พ.ศ. 2500 เกิดไฟไหม้ครั้งใหญ่ในเมืองพิษณุโลก วัดท่ามะปรางได้เปิดศาลาการเปรียญให้ที่พักอาศัยชั่วคราวแก่ผู้ประสบภัย สมัยก่อนท่าเรือหน้าวัดท่ามะปรางเป็นที่จอดพักของเรือแพที่นำของมาขึ้นท่าที่ท่าพระปรางค์ ก่อนที่จะมีท่าเรือเขี้ยวมาตั้งตรงข้ามกับโรงฝิ่น ในอดีตความเป็นอยู่ของชาวบ้านมีสัมพันธภาพในลักษณะพึ่งพา การปลูกบ้านเรือนจึงไม่มีการล้อมรั้ว สามารถไปมาหาสู่กันได้ แต่เมื่อมีความเจริญของความเป็นเมืองเข้ามาในพื้นที่จึงเกิดการขายที่ดิน โดยเมื่อราว ปี พ.ศ. 2545 มีการขายที่ดินแปลงใหญ่จึงทำให้ความเป็นเมืองขยายมายังชุมชน มีการเข้ามาของคนต่างถิ่น นายทุน จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ในพื้นที่ ชุมชนท่ามะปรางในปัจจุบัน สืบเนื่องจากนโยบายของเทศบาลนครพิษณุโลกที่ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นภายใต้การสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน จึงได้มีการจัดตั้งชุมชนขึ้นภายในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก จำนวนทั้งสิ้น 64 ชุมชน

แบ่งเขตพื้นที่ชุมชนออกเป็น 4 เขต (โซน) เพื่อให้แต่ละชุมชนได้รับข่าวสารและเข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมกับเทศบาลนครพิษณุโลกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเทศบาลนครพิษณุโลกในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนในฐานะองค์กรภาคประชาชนที่จะนำไปสู่การดำเนินโครงการและกิจกรรมในลักษณะความร่วมมืออย่างใกล้ชิดซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี จากนโยบายดังกล่าวชุมชนท่ามะปรางจึงกลายเป็นชุมชนในโซนที่ 3 เขตเทศบาลนครพิษณุโลก ชุมชนท่ามะปรางมีพื้นที่ติดต่อกับชุมชนอื่น ๆ ดังนี้

ด้านเหนือ	ติดต่อกับพื้นที่ ชุมชนพุทธบูชา
ด้านใต้	ติดต่อกับพื้นที่ ชุมชนร่วมใจ
ด้านตะวันออก	ติดต่อกับพื้นที่ ชุมชนขุนพิเรนทรเทพ และชุมชนสุรสีห์
ด้านตะวันตก	ติดต่อกับพื้นที่ แม่น้ำน่าน

ปัจจุบันชุมชนท่ามะปรางเป็นย่านเศรษฐกิจย่านหนึ่งในเมืองพิษณุโลก ที่มีความพร้อมทั้งด้านชัยภูมิที่ตั้งเหมาะแก่การค้า การค้า รวมถึงสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ อย่างครบครันตามวัฒนธรรมสมัยใหม่ เช่น ย่านการค้าโครงการต้นเงิน ร้านอาหารริมแม่น้ำนันทบาร์ซ่า โรงแรม The Park Hotel Phitsanulok วัดไทยเก่าแก่ ศาลเจ้าจีน โรงเรียน ดังนั้นพื้นที่ของชุมชนท่ามะปรางจึงสามารถพัฒนาขึ้นเป็นย่านเศรษฐกิจบนรากฐานของวัฒนธรรมชุมชนได้อย่างหลากหลาย

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของกลุ่มชน

กลุ่มคนชาวแพ

ชุมชนท่ามะปรางมีเรือนแพประมาณ 20 หลัง แพเหล่านี้ย้ายมาจากบริเวณหน้าวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ตามนโยบายการจัดระเบียบของเทศบาลนครพิษณุโลก เมื่อประมาณปี พ.ศ.2542 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) แก้ไขปัญหาผลกระทบของแม่น้ำน่านที่เกิดจากเรือนแพ 2) พัฒนาชาวแพให้ดำรงชีวิตใหม่ที่ดีขึ้นทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และด้านสาธารณสุขมูลฐาน 3) แก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างประชาชนทั่วไปและชาวแพเกี่ยวกับมลภาวะและ 4) เพื่อให้ชาวแพได้ดำรงชีพในสังคมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย โดยเทศบาลนครพิษณุโลกได้จัดหาที่ดินจำนวน 35 ไร่ ในที่สาธารณประโยชน์ริมคลองโคกช้าง หมู่ที่ 3 ตำบลอรัญญิก อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก และจัดสรรที่ดินให้ปลูกบ้านหลังคาเรือนละ 21 ตารางวา (ที่ทำการปกครองจังหวัดพิษณุโลก ฝ่ายท้องถิ่น, 2542) แต่หาก ชาวแพหลังคาเรือนใด ไม่มีความพร้อมและประสงค์จะอยู่เรือนแพ เช่นเดิมก็ให้ถอยร่นเรือนแพไปอยู่เริ่มต้นจากชุมชนท่ามะปรางเป็นต้นไป จากนโยบายนี้จึงทำให้ชาวแพบางส่วนมาอาศัยอยู่ที่ชุมชนท่ามะปราง

กลุ่มชาวมุสลิม

กลุ่มคนมุสลิมจังหวัดพิษณุโลกส่วนใหญ่อาศัยอยู่บริเวณชุมชนแยกบ้านแขก ชุมชนอริชาตบุตร ชุมชนพญาเสือ แต่มาทำการค้าที่ตลาดใต้ ต่อมาคนกลุ่มนี้จึงเลือกมาจับจองที่ดิน และอยู่อาศัยที่ชุมชนท่ามะปราง ปัจจุบันเหลือกลุ่มคนมุสลิมในพื้นที่เพียง 1 ครอบครัว

กลุ่มคนจีน

ชุมชนท่ามะปรางมีกลุ่มคนจีนแต่จิวอาศัยอยู่ เนื่องจากชุมชนเป็นชุมชนที่อยู่ในย่านการค้า เศรษฐกิจของเมืองพิษณุโลก คนจีนส่วนมากมักประกอบอาชีพค้าขาย นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีศาลเจ้าปูนเถาแกง-ม่า ศาลเจ้าพ่อเสือ ซึ่งเป็นสถานที่รวมตัวของกลุ่มคนจีนแต่จิวด้วย

องค์ประกอบสำคัญทางกายภาพ

- วัดท่ามะปราง
- บ้านเก่า
- พระปรางค์วัดท่ามะปราง
- โบสถ์
- อาคารอนุสรณ์ 72 ปี
- เจดีย์เก่า
- โบราณวัตถุ
- พระนเรศวรอุ้มไก่
- นางท่ามะปราง (เงี้ยวทั้งป็น)
- ศาลเจ้าปูนเถ่ากง –ม่า
- โรงยาผี
- โรงไฟฟ้า
- โรงเหล้า
- โรงเลื่อย
- ท่าเรือเขียว

พระนเรศวรอุ้มไก่ (รูปปั้นพระนเรศวรอุ้มไก่) ขุดพบบริเวณใต้ฐานพระปรางค์ตอนบูรณปฏิสังขรณ์พระปรางค์ หลังจากขุดพระรูปปั้นพระนเรศวรอุ้มไก่ การค้นพบรูปปั้นพระนเรศวรอุ้มไ้จึงเป็นแนวคิดให้ทางวัดมีการปั้นเซรามิคเป็นรูปภาพของพระนเรศวรดีไ้เก้อยู่ที่หน้าโบสถ์ปัจจุบัน

รูปปั้นพระนเรศวรอุ้มไก่

นางท่ามะปราง เป็นพระเก่าแก่ที่ขุดพบบริเวณวัดท่ามะปรางและบริเวณใกล้เคียง พระวิสุทธิธรรมคุณเล่าให้ฟังว่าในพิมพ์ท่ามะปรางที่สวยงามที่สุดพบโดยครอบครัวแม่เน้ย บริเวณท่าเรือเขียว พระครูนิยมนศีลาจารย์ได้ไปขอยืมพิมพ์เพื่อนำมาเป็นแบบพิมพ์พระในงานพุทธาภิเษกใหญ่ เพื่อจะนำปัจจัยไปสร้างบูรณะโบสถ์ นางท่ามะปรางพระเครื่องทรงสามเหลี่ยม ปางมารวิชัย ประดิษฐานบนกลีบดอกบัว 5 กลีบ คล้ายกับพระพุทธรูปชินราชใบเสมา แต่ต่างกันที่นางท่ามะปรางไม่มีซุ้มเรือนแก้ว

รูปภาพวัตถุมงคลนางท่ามะปราง (เงี้ยวทั้งป็น)

องค์ประกอบสำคัญที่ไม่ใช่ทางกายภาพ - ลิเกคณะมะปรางหวาน - ประเพณีตามวันสำคัญต่างๆ เช่น เทศน์มหาชาติ ประเพณีออกพรรษา ประเพณีสลากภัต ประเพณีแข่งเรือ ประเพณีสงกรานต์ เทศกาลสารทจีน และตรุษจีน - อาหารโบราณ ทั้งประเภทอาหารคาว และขนมหวาน เช่น แกงขี้เหล็ก แกงบอน แกงหยวก ขนมแดกงา ขนมต้ม ขนมถั่วแปบขนมขี้หนู ขนมข้าวเมาคลุก ขนมดุ้ง และขนมหวานของกลุ่มคนจีน เช่น ขนมเทียน ขนมขี้ผึ้ง ขนมบั้งจ่าง			
การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน 1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ 2. เป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และบุคคลที่สนใจในประวัติศาสตร์ท้องถิ่น			
คุณค่าตามหลักเกณฑ์มรดกชาติ			
☐ เป็นผลงานชิ้นเอกจากอัจฉริยภาพการสร้างสรรค์ของมนุษย์ ☐ เป็นผลงานที่แสดงให้เห็นถึงการแลกเปลี่ยนค่านิยมหรือแนวคิดที่สำคัญในด้านพัฒนาการทางสถาปัตยกรรม อนุสรณ์ศิลป์ การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์ ☒ เป็นผลงานที่เป็นประจักษ์พยานที่สำคัญยิ่ง หรือที่โดดเด่น ของประเพณีวัฒนธรรม หรืออารยธรรมที่ยังคงอยู่ หรือที่สูญสิ้นไปแล้ว ☐ เป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของประเภทอาคาร งานสถาปัตยกรรม หรือผลงานทางเทคโนโลยี หรือภูมิทัศน์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่วงเวลาที่สำคัญในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ☒ เป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของการตั้งถิ่นฐาน การใช้ที่ดิน หรือการใช้ทะเลตามประเพณีนิยม ซึ่งเป็นตัวแทนของ วัฒนธรรม หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ☐ เป็นผลงานที่มีความสัมพันธ์โดยตรง หรืออย่างเป็นรูปธรรม กับเหตุการณ์หรือประเพณีที่ยังดำรงอยู่ แนวคิด ความเชื่อ งานศิลปะ หรือวรรณกรรมที่มีความสำคัญมาก ☐ เป็นพื้นที่ที่มีปรากฏการณ์สุดยดทางธรรมชาติ หรือเป็นพื้นที่ที่มีความงามตามธรรมชาติที่โดดเด่น และมีความสำคัญด้านสุนทรียภาพ ☐ เป็นตัวอย่างที่โดดเด่นแสดงให้เห็นขั้นตอนสำคัญในประวัติศาสตร์ของโลก รวมถึงบันทึกของชีวิต กระบวนการสำคัญทางธรณีวิทยา ที่ยังดำเนินอย่างต่อเนื่องในพัฒนาการของภูมิลักษณะ หรือ ลักษณะสำคัญทางธรณีสัณฐานหรือภูมิลักษณะวรรณา ☐ เป็นตัวอย่างที่โดดเด่น แสดงให้เห็นถึงกระบวนการทางนิเวศวิทยาและชีววิทยาที่สำคัญในวิวัฒนาการและการพัฒนาการของพื้นแผ่นดิน น้ำจืด ระบบนิเวศชายฝั่ง ระบบนิเวศทางทะเล และ ชุมชนของพืชและสัตว์ ☐ เป็นถิ่นที่อยู่ตามธรรมชาติที่สำคัญที่สุด และมีคุณค่าที่สุดสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในแหล่งที่ตั้ง รวมถึงถิ่นที่อยู่ ของสิ่งมีชีวิตที่ถูกคุกคาม ซึ่งมีคุณค่าโดดเด่นในแง่ของวิทยาศาสตร์ หรือการอนุรักษ์			
คุณค่าโดยรวม		☒ มาก ☐ ปานกลาง ☐ น้อย	
รายละเอียดและเหตุผล : ชุมชนท่ามะปรางเป็นชุมชนที่เกี่ยวกับความทรงจำ และเป็นส่วนหนึ่งของความทรงจำของคนที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่ชุมชน มีสถานที่ซึ่งเกิดเหตุการณ์สำคัญในอดีต แม้ว่าในปัจจุบันสถานที่เหล่านั้นไม่ได้มีหน้าที่เพื่อกิจกรรมต่างๆของชุมชน อีกแล้ว แต่ยังคงเหลือเป็นตำนานหรือเรื่องเล่าสืบทอดกันมา เพราะชุมชนท่ามะปรางเป็นชุมชนเก่าแก่ ก่อตั้งขึ้นเป็นเวลา 230 – 250 ปีมาแล้ว เป็นชุมชนที่อยู่บริเวณริมแม่น้ำน่าน ปรากฏภูมินามที่สำคัญของชุมชนท่ามะปรางจำนวน 5 แห่ง ได้แก่ ท่าเรือเขียว โรงยาฝิ่น โรงไฟฟ้า โรงเลื่อย และโรงเหล้าที่ยังคงเหลือเป็นเรื่องราวสืบทอดกันมาในชุมชน และมีสถานที่ที่ยังคงอยู่ในปัจจุบันเป็นร่องรอยประวัติศาสตร์ของชุมชนท่ามะปราง จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วัดท่ามะปราง และศาลเจ้าปูนเถากง – ม่า และในอดีตชุมชนท่า			

มะพร้าวเป็นชุมชนที่มีเส้นทางคมนาคมทางน้ำที่สำคัญของจังหวัดพิษณุโลก จึงเป็นแหล่งรวมของทั้งผู้คนและสรรพสินค้าต่างๆ ซึ่งอาจเรียกได้ว่ามีความหลากหลายทางวัฒนธรรมอยู่มาก ทั้งกลุ่มชาวไทย กลุ่มชาวจีน และแขกอิสลามที่อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาค้าขาย ทำมาหากินปะปนกันอยู่ด้วย จึงปรากฏเป็นตัวอย่างที่โดดเด่นของการตั้งถิ่นฐานในสมัยก่อนที่มีการขึ้นเรือมาทำการค้าขายและตั้งหลักปักฐานเป็นย่านลิเก รอคอยคนมาจ้างให้ไปเล่นลิเก จนได้ขึ้นชื่อว่าเป็นย่านลิเกเก่าของพิษณุโลก ซึ่งปัจจุบันยังคงหลงเหลือคณะลิเกที่สืบทอดศิลปะการแสดงพื้นบ้านมายาวนาน			
ความสมบูรณ์ครบถ้วน (ประเมินทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม)			
- ความเป็นองค์รวม	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- ความสมบูรณ์	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
- การปราศจากสิ่งคุกคาม	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
ความสมบูรณ์ครบถ้วนโดยรวม	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
รายละเอียดและเหตุผล : ชุมชนท่ามะพร้าวมีความเป็นองค์รวมทั้งมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม กล่าวคือ มีกลุ่มคนหลากหลายเชื้อชาติ ประกอบด้วย ชาวไทย ชาวจีน และแขกมุสลิม ซึ่งก่อให้เกิดความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่ยังคงปรากฏอยู่ในปัจจุบัน อีกทั้งกลุ่มคนไทยที่ตั้งรกรากในพื้นที่มาแต่ดั้งเดิม ทั้งกลุ่มชุมชนชาวแพ ที่ยังคงอยู่เรียงรายริมแม่น้ำน่าน และปรากฏเรือนแพไม้เก่าจำนวน 1 หลัง ที่เจ้าของยังคงอนุรักษ์ไว้ และกลุ่มชาวไทยพื้นเมืองซึ่งส่วนใหญ่ในปัจจุบันประกอบอาชีพค้าขาย แต่ในสมัยก่อนชาวไทยพื้นเมืองเหล่านี้ประกอบอาชีพรับจ้างเล่นลิเก และลิเกยังเป็นศิลปะการแสดงพื้นบ้านของชาวชุมชนท่ามะพร้าวที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากในสมัยก่อนในชุมชนท่ามะพร้าวมีคณะลิเกทั้งคนในพื้นที่และคณะลิเกที่มาจากพื้นที่อื่นมาตั้งหลักปักฐานรอการว่าจ้างงานจำนวนมากกว่า 100 คณะ ปัจจุบันยังคงมีคณะลิเกที่อยู่ในพื้นที่จำนวน 5 คณะ ได้แก่ คณะพรเสน่ห์ รุ่งศิลป์ (มนต์เสน่ห์) คณะเดี่ยวดวงดี คณะมะพร้าวหวาน คณะ ส.โอรสศิลป์ และคณะชายกลางนาครี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาวจีนที่มาตั้งรกรากเพื่อประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่ทำการค้าขายโดยการนี้มีการรวมกลุ่มตั้งเป็นสมาคมคนจีน และมีโรงเรียนที่อุปถัมภ์ก่อตั้งโดยกลุ่มคนจีน คือ โรงเรียนลิ้นหมื่น ซึ่งเดิมเป็นที่ฝังศพคนจีน หลายคนจึงเรียกว่าป่าช้าจีน รวมถึงมีศาลเจ้าปูนเถาอง - มา ซึ่งเป็นสถานที่ที่เคารพของชาวไทยเชื้อสายจีนมากกว่า 100 ปี นอกจากนี้ยังมีกลุ่มชาวมุสลิมที่มาตั้งรกรากทำมาค้าขายอยู่ด้วยเช่นกัน ประกอบกับชุมชนท่ามะพร้าวมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถประสานงานและกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมให้ยังคงอยู่มาจนปัจจุบัน แม้ว่าความเจริญจะยังคงเข้ามามีบทบาทในชุมชน แต่ชุมชนก็ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดี			

ความแท้ (ประเมินเฉพาะมรดกทางวัฒนธรรมหรือประเด็นทางวัฒนธรรมของแหล่งมรดกแบบผสม)			
- รูปร่างและการออกแบบ	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- วัสดุและเนื้อหา	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- การใช้ประโยชน์และหน้าที่ใช้สอย	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- ประเพณี เทคนิค และระบบการบริหารจัดการ	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- ตำแหน่งที่ตั้งและบริบทโดยรอบ	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- ภาษาและรูปแบบของมรดกเชิงนามธรรมอื่นๆ	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- จิตวิญญาณและความรู้สึก	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- อื่น ๆ (ระบุ)			
ความแท้โดยรวม	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย

รายละเอียดและเหตุผล :

ด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชุมชนท่ามะปรางที่มีทั้งชาวไทย ชาวจีนและแขกมุสลิม ที่อาศัยร่วมกันอยู่ในบริเวณขอบเขตชุมชนท่ามะปราง ยังคงรักษาสภาพทางกายภาพและประเพณี จิตวิญญาณของแต่ละกลุ่มเชื้อชาติได้อย่างดี ทั้งนี้ความเชื่อความศรัทธาของชุมชนท่ามะปราง ประกอบด้วย ความเชื่อเกี่ยวกับความศักดิ์สิทธิ์ของพระเครื่องกรุวัดท่ามะปราง และความเชื่อเกี่ยวกับเจ้าพ่อเสือ (มหาเทพเจ้าดาวเหนือ เฮียงเทียงเลี้ยงดี (ตัวเหล่าเอี้ย)) ซึ่งเกิดจากความศรัทธาของทั้งคนไทยและคนไทยเชื้อสายจีนที่สืบทอดและปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ที่ควรได้รับการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบเพื่อถ่ายทอดให้แก่เยาวชนรุ่นหลังต่อไป นอกจากนี้ยังมีประเพณีที่ชาวชุมชนท่ามะปรางยังคงยึดถือปฏิบัติตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย ประเพณีสงกรานต์ และประเพณีออกพรรษา ที่ยังคงยึดถือปฏิบัติกันมานานแต่ประเพณีสละกัณฑ์ ประเพณีแข่งเรือ และเทศน์มหาชาติ ซึ่งชุมชนได้ยกเลิกการจัดไปแล้วเนื่องจากการปรับเปลี่ยนของบริบทชุมชนและทุกวัดมีการจัดประเพณีที่เหมือนกันจึงได้ยกเลิกการจัดประเพณีไป รวมไปถึงวัฒนธรรมทางด้านอาหาร ซึ่งอาหารพื้นบ้านของชุมชนท่ามะปราง มีทั้งอาหารคาว อาหารหวาน ที่ยังคงเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนและหาวัตถุดิบได้ตามริมแม่น้ำ ได้แก่ แกงซี่เหล็ก แกงบอน และแกงหยวก ซึ่งมักจะใส่ปลาย่าง ซึ่งเป็นปลาที่หาได้ในแม่น้ำน่าน นอกจากนี้ยังมีอาหารหวานซึ่งมีทั้งขนมไทยโบราณ ที่โดดเด่นได้แก่ กระจ่างสารท ซึ่งจะทำเฉพาะเทศกาลเท่านั้น และขนมตามประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีน เช่น ขนมเทียน ขนมเซ่ง และบ๊ะจ่าง ที่ยังคงสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชน อีกทั้งยังคงรักษา ถ่ายทอดไว้ เพื่อเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนต่อไป

สภาพปัญหาในปัจจุบัน

- ขาดการดูแลรักษา/ถูกทิ้งร้าง	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
- เสี่ยงจากภัยจากธรรมชาติ	☒ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- ถูกบุกรุกหรือทำลายโดยประชาชนหรือนักลงทุน	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☒ น้อย
- ผลกระทบจากโครงการพัฒนาของหน่วยงานภาครัฐ	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
- ผลกระทบจากโครงการพัฒนาของภาคเอกชน	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☒ น้อย
- การใช้ประโยชน์ไม่เหมาะสม	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
- ขาดการจัดระเบียบในพื้นที่แหล่งมรดก	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
- ขาดการจัดระเบียบพื้นที่รอบนอกแหล่งมรดก	☐ มาก	☐ ปานกลาง	☐ น้อย
- อื่น ๆ (ระบุ)			

สภาพปัญหาโดยรวม	☐ มาก	☒ ปานกลาง	☐ น้อย
-----------------	------------------------------	---	-------------------------------

รายละเอียดและเหตุผล

สืบเนื่องจากนโยบายของเทศบาลนครพิษณุโลกที่ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นภายใต้การสร้างความมี ส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน ลักษณะของชุมชนท่ามะปรางจึงเป็นชุมชนที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์เป็นย่านชุมชนเก่าที่ยังคงหลงเหลือมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับพื้นที่บริเวณหน้าวัดท่ามะปราง มีความเสี่ยงจากการกัดเซาะของแม่น้ำน่าน ในฤดูน้ำหลากแม่น้ำน่านจะกัดเซาะดินและตลิ่งบริเวณหน้าวัดท่ามะปราง อาจนำไปสู่การพังทลายของหน้าดินจนถึงบริเวณ วัดท่ามะปรางได้ หากวัดท่ามะปรางทรุดหรือจมหายไปกับน้ำ จะเป็นการสูญเสียมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าได้

ปัจจุบันการบริหารจัดการของผู้นำชุมชนและคณะกรรมการชุมชนมีความเข้มแข็งมาก รวมถึงจากการตั้งกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนที่ยัง คงเหนียวแน่น ส่งผลให้การถูกบุกรุกหรือทำลายโดยภาคประชาชนหรือนักลงทุนมีปัญหาค่อนข้างน้อย แต่อย่างไรก็ตามก็ยังขาดการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นจุดเด่นของชุมชนท่ามะปรางไป และยังขาดการบริหารจัดการที่ดีในการจัดระเบียบพื้นที่มรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมที่ชัดเจน

ดังนั้นชุมชนท่ามะปรางจึงเป็นชุมชนที่ควรค่าแก่การประกาศเป็นย่านชุมชนเก่า และอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกของจังหวัด ทั้งนี้เพื่อภาครัฐ เอกชน รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ จะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท่ามะปรางให้พัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรมต่อไป

แผนการบริหารจัดการ

ระบุแผนงานและโครงการที่จะดำเนินการในระยะ 5 ปี

- สนับสนุนการจัดศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน และกิจกรรมส่งเสริมอัตลักษณ์และวิถีชีวิตชุมชน โดยเฉพาะมรดกด้านวัฒนธรรม
- สนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับย่านชุมชนเก่าอื่น ๆ ทั้งที่สอดคล้องกับเทศกาลในปัจจุบันและกิจกรรมเฉพาะ
- ประสานเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ในการสร้างสรรค์การแปลความหมายสถานที่และความทรงจำ (Reinterpretation) เพื่อขับเคลื่อนเน้นเอกลักษณ์ให้โดดเด่นมากขึ้น
- สร้างกลไกการเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารการให้ข้อมูลมรดกทางวัฒนธรรม การวิจัย การจัดทำฐานข้อมูล การจัดคู่มือการอนุรักษ์ และการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับย่านชุมชนเก่า
- ส่งเสริมการสร้างเครื่องมือและมาตรการในการอนุรักษ์ทั้งในด้านกฎหมายข้อกำหนด ควบคู่กับข้อตกลงร่วมกับชุมชน

ภาพประกอบสำคัญ (ขนาด 4 x 6 นิ้ว จำนวน 4 ภาพ)

จุดเด่นของชุมชนท่ามะปราง

1. ยุทธศาสตร์ของการตั้งรกรากของชุมชนริมแม่น้ำ ปรากฏให้เห็นชุมชนชาวแพที่ยังคงหลงเหลืออยู่ ดังภาพ

2. ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของคนไทย-จีน-มุสลิม ปรากฏเป็นร่องรอยวัฒนธรรม ดังภาพ

รายการเอกสารแนบเพื่อประกอบการพิจารณา

เอกสารอ้างอิง

เทศบาลนครพิษณุโลก. การจัดตั้งชุมชนย่อยภายในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก. เข้าถึงได้จาก <https://www.phsmun.go.th/pages-39-Community> วันที่เข้าถึง 15 มิถุนายน 2564.

พิษณุโลกฮอตนิวส์. 2562. พิธีเปิดศาลเจ้าพ่อเสือ มูลนิธิศาลเจ้าปู่เจ้าทวด - ม่า. เข้าถึงได้จาก <https://www.phitsanulokhotnews.com/2019/06/13/131567> วันที่เข้าถึง 15 มิถุนายน 2564.

พิษณุโลกฮอตนิวส์. 2556. วัดท่ามะปราง. เข้าถึงได้จาก:

<https://www.phitsanulokhotnews.com/2013/05/31/37940> วันที่เข้าถึง 19 มิถุนายน 2564.

ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง. วันต่อต้านยาเสพติด. เข้าถึงได้จาก <https://www.pakkretcity.go.th/pdf/about22-33.pdf> วันที่เข้าถึง 19 มิถุนายน 2564.

คม ชัด ลึก ออนไลน์. พระท่ามะปราง กรูวัดท่ามะปราง ตันกำเนิด “พระเงี้ยวทึงปิ่น”. เข้าถึงได้จาก

<https://www.komchadluek.net/news/lifestyle/22127> วันที่เข้าถึง 19 มิถุนายน 2564.

สมาคมผู้นิยมพระเครื่องพระบูชาไทย. 2562. พระท่ามะปราง. เข้าถึงได้จาก

<https://www.samakomphra.com/page/home/views/w4e254g4i5e5e4h4c2e444z2r2d29484n3438463c4l2o3h4n5m4y534q5m5a2b4j264m2p2p2g2w4/> วันที่เข้าถึง 19 มิถุนายน 2564.

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดพิษณุโลก. รายงานทะเบียนวัดจังหวัดพิษณุโลก. เข้าถึงได้จาก

https://opendata.data.go.th/dataset/item_03e86af2-d417-4fb7-98f4-7e8f46d13ce5

ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง. สถานที่สำคัญ. เข้าถึงได้จาก

<http://www.msos.nu.ac.th/historyplk/historyplk7.pdf> วันที่เข้าถึง 19 มิถุนายน 2564.

มูลนิธิศาลเจ้าปู่เจ้าทวด - ม่า พิษณุโลก. รายงานคณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการมูลนิธิศาลเจ้าปู่เจ้าทวด - ม่า. เอกสารอัดสำเนา.

บุคคลอ้างอิง

พระครูวิสุทธิธรรมคุณ. (2564). บ้านเลขที่ 225/30 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน.

พระปลัดอุดมศักดิ์ อุดมสโก. (2564). บ้านเลขที่ 225/30 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน.

นางสุกัลยา แดงทองดี. (2564). บ้านเลขที่ 306/46 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด

พิษณุโลก. สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน.

นายสลิมนาน นูชา. (2564). บ้านเลขที่ 319/3 ถนนบรมไตรโลกนารถ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน.

นางบุญรอด นารณศิริ. (2564). บ้านเลขที่ แพ 100/7 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน.

นางขวัญเรือน โชติสุข. (2564). บ้านเลขที่ แพ 100/9 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน.

นางสุมาลี วัชรสุนทรกิจ. (2564). บ้านเลขที่ 306/47 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน.

นางบุญทรัพย์ สัมแก้ว. (2564). บ้านเลขที่ 249 ถนนบรมไตรโลกนารถ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด

พิษณุโลก. สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน.

นางสงว ชันทิพย์. (2564). บ้านเลขที่ 300/17 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน.

นายเสน่ห์ แก้วพงษ์. (2564). บ้านเลขที่ 311/30 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 27 มิถุนายน.

นางสุปราณี รัชพงษ์. (2564). บ้านเลขที่ 302 ถนนพุทธบูชา ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก.

สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน.

นายสมชาย ทองศรี. (2564). บ้านเลขที่ 88/1 ตำบลปึงพระ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน.

นายธีระชัย สนิทติธมย์. (2564). บ้านเลขที่ 306/31 ถนนบรมไตรโลกนารถ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัด

พิษณุโลก. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน.

นางศิวาพร พินิจกิจเจริญกุล. (2564). บ้านเลขที่ 306/49-50 ถนนบรมไตรโลกนารถ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก. สัมภาษณ์, 28 มิถุนายน.

รายการเอกสารแนบเพื่อประกอบการพิจารณา

รายงานการศึกษาพื้นที่ย่านชุมชนเก่าท่ามะปราง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

ลงชื่อ	
ผู้เสนอ	หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่นจังหวัดพิษณุโลก
ตำแหน่ง	-
สถานที่ติดต่อ	สำนักศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
โทรศัพท์/E-mail	055-230596